

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE
AL REPUBLICII MOLDOVA

42.205/12.05
021.22

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2-2405 din 30.05 2016

La nr.203 din 12 mai 2016

**Biroul Permanent al Parlamentului
Republicii Moldova**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă: potrivit textului – 3 (trei) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE
asupra nivelului coruptibilității proiectului
de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative
(Legea nr.1543/98, nr.198/2003)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Scopul proiectului constă în extinderea termenului de înregistrare a dreptului de folosință/arendă asupra bunului imobil, de la 3 ani la 5 ani. În susținerea implementării proiectului autorul menționează că prin extinderea dată se va susține și promova interesele arendașilor care fac investiții în terenurile arendate și se va asigura mai multă stabilitate în sectorul agrar.

d. Suficiența argumentării. Condițiile care au impus elaborarea proiectului nu justifică pe deplin promovarea acestuia. Deși nu excludem necesitatea de a susține agenții economice care fac investiții în sectorul agricol prin politici social-economice în domeniului dat, totuși, extinderea termenului de înregistrare a dreptului de arendă asupra bunului imobil de la 3 ani la 5 ani nu va asigura pe deplin mecanismul de control asupra bunurilor date în arendă. Suplimentar la acest aspect ne vom expune la capitolul II al raportului de expertiză anticorupție.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesele agenților economici care au în arendă terenuri agricole. Însă, prin extinderea termenului de înregistrare a dreptului de arendă asupra bunului imobil, de la 3 ani la 5 ani există riscul prejudicierii interesului public, prin insuficiența mecanismelor de control din partea statului în verificarea și supravegherea bunurilor imobile date în arendă.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Proiectul supus expertizei nu reglementează expres domeniul anticorupție, motiv din care compatibilitatea acestuia cu standardele internaționale anticorupție nu este evaluată. Totodată, date fiind obiecțiile expuse în acest raport cu privire la neîntrunirea rigorilor de expertiză anticorupție, considerăm proiectul insuficient compatibil cu standardele naționale anticorupție.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. La momentul efectuării expertizei anticorupție, proiectul a fost regăsit pe pagina web a autorului conform prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Obiecție de ordin general la proiect.

Unele concluzii generale referitor la prelungirea termenului de înregistrare a dreptului de arendă asupra bunului imobil de la 3 ani la 5 ani, au fost expuse la capitolul I al raportului de expertiză anticorupție. Suplimentar reținem că conform prevederilor art.290 alin.(1) din Codul civil dreptul de proprietate și alte drepturi reale asupra bunurilor imobile, grevările acestor drepturi, apariția, modificarea și încetarea lor sunt supuse înregistrării de stat, ceea ce presupune că bunurile imobile trebuie să fie supuse înregistrării la oficiul cadastral de stat. Totodată, conform prevederilor art.875 alin.(2) din Codul civil contractul de locațiune a unui bun imobil, prin care o parte (locator) se obligă să dea celeilalte părți (locatar) un bun determinat individual în folosință temporară sau în folosință și posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie, pe un termen ce depășește 3 ani „trebuie înscris în registrul bunurilor imobile”. Reieșind din prevederile art.911 din Codul civil potrivit căruia contractul de arendă se aplică în modul corespunzător dispozițiilor cu privire la locațiune, ceea ce presupune că dreptul de arendă asupra bunului imobil pe un termen mai mare de 3 ani trebuie în mod obligatoriu să fie înscris în registrul bunurilor imobile.

De asemenea, menționăm că autorul în nota informativă se expune doar asupra terenului agricol ca un bun imobil dat în arendă, deși potrivit art.4 alin.(3) al Legii nr.1543/98 în categoria dată sunt incluse, la fel, clădirile și construcțiile legate solid de pământ, cît și

apartamentele și alte încăperi izolate.

Considerăm că prin înregistrarea bunului imobil, de fapt, se asigură un mecanism viabil de monitorizare și supraveghere a imobilului dat în arendă, precum și recunoașterea publică a dreptului de proprietate și a altor drepturi patrimoniale asupra bunurilor imobile ocrotite de către stat.

Recomandarea: În vederea excluderii unor conflicte de norme de drept, precum și în scopul asigurării unui mecanism adecvat de control asupra bunurilor imobile date în arendă, propunem de a menține norma în varianta în vigoare.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Natalia Cheptea
inspector principal al Direcției legislație și expertiză anticorupție
26 Mai 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.1543/98, nr.198/2003)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Obiecție de ordin general la proiect.	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Unele concluzii generale referitor la prelungirea termenului de înregistrare a dreptului de arendă asupra bunului imobil de la 3 ani la 5 ani, au fost expuse la capitolul I al raportului de expertiză anticorupție. Suplimentar reținem că conform prevederilor art.290 alin.(1) din Codul civil dreptul de proprietate și alte drepturi reale asupra bunurilor imobile, grevările acestor drepturi, apariția, modificarea și încetarea lor sunt supuse înregistrării de stat, ceea ce presupune că bunurile imobile trebuie să fie supuse înregistrării la oficiul cadastral de stat. Totodată, conform prevederilor art.875 alin.(2) din Codul civil contractul de locațiune a unui bun imobil, prin care o parte (locator) se obligă să dea celeilalte părți (locatar) un bun determinat individual în folosință temporară sau în folosință și posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie, pe un termen ce depășește 3 ani „trebuie înscris în registrul bunurilor imobile”. Reieșind din prevederile art.911 din Codul civil potrivit căruia contractul de arendă se aplică în modul	În vederea excluderii unor conflicte de norme de drept, precum și în scopul asigurării unui mecanism adecvat de control supra bunurilor imobile date în arendă, propunem de a menține norma în varianta în vigoare.

corespunzător dispozițiilor cu privire la locațiune, ceea ce presupune că dreptul de arendă asupra bunului imobil pe un termen mai mare de 3 ani trebuie în mod obligatoriu să fie înscris în registrul bunurilor imobile.

De asemenea, menționăm că autorul în nota informativă se expune doar asupra terenului agricol ca un bun imobil dat în arendă, deși potrivit art.4 alin.(3) al Legii nr.1543/98 în categoria dată sunt incluse, la fel, clădirile și construcțiile legate solid de pământ, cât și apartamentele și alte încăperi izolate.

Considerăm că prin înregistrarea bunului imobil, de fapt, se asigură un mecanism viabil de monitorizare și supraveghere a imobilului dat în arendă, precum și recunoașterea publică a dreptului de proprietate și a altor drepturi patrimoniale asupra bunurilor imobile ocrotite de către stat.